

Тема: Суб`єкти ринкової економіки.

Мета: поглиблення знань студентів про суть підприємництва та підприємства; визначення та характеристика основних видів підприємств та їх ознак; аналіз специфічних особливостей основних етапів кругообігу капіталу.

План:

- 1. Суть, умови та види підприємницької діяльності.**
- 2. Підприємство. Капітал підприємства та його кругообіг.**
- 3. Витрати підприємства. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства.**

Ключові поняття: одноосібне володіння, підприємство, капітал підприємства, кругообіг капіталу, оборот капіталу, основний капітал, амортизація основного капіталу, фізичний і моральний знос основного капіталу, витрати підприємства, валові витрати, граничні витрати виробництва, змінні витрати, бухгалтерський прибуток, економічний прибуток, нормальний прибуток, норма прибутку.

Теми рефератів:

1. Становлення і розвиток підприємництва в Україні.
2. Основні напрями підприємницької діяльності.
3. Роль малого і середнього бізнесу у розвитку економіки.
4. Корпорації як основна форма організації підприємства на сучасному етапі
5. Роль амортизації у відтворенні основного капіталу підприємства.
6. Економічні витрати: суть і структура.
7. Прибуток – головний показник успіху господарської діяльності підприємства.

Питання для активізації пізнавальної діяльності студентів:

1. Що означає поняття «підприємництво»?
2. Розкрийте спільне і відмінне у поняттях «підприємництво» і «бізнес».
3. Назвати види підприємництва.
4. Хто може бути суб`єктами підприємницької діяльності?
5. Визначити умови і принципи підприємницької діяльності.
6. Який критерій лежить в основі поділу підприємств на малі, середні та великі? Для чого потрібна така класифікація?
7. Назвати переваги та недоліки малого підприємства.
8. Які переваги та недоліки (обмеження) властиві великому підприємству?
9. Яке місце в системі підприємництва займають середні підприємства?
10. Визначити стадії кругообігу капіталу.

11. Який принцип лежить в основі поділу капіталу підприємства на основний і оборотний?

12. Яка різниця між постійними і змінними витратами? Наведіть приклади.

13. За яких умов підприємство одержує максимальний прибуток?

14. Що таке нормальний прибуток?

Завдання та проблемні ситуації:

1. Валовий дохід підприємства від реалізації продукції і надання послуг за 1 рік становить 200 тис. грн., від позареалізаційних операцій – 250 тис. грн. Витрати підприємства за даний період становили 180 тис. грн, в тому числі заробітна плата – 100 тис. грн.

Податок на прибуток – 30%, внески в бюджет із фонду оплати праці становлять 38% від суми заробітної плати. Розрахувати:

а) чому дорівнює додаток на прибуток і чистий прибуток підприємства?

б) які за розміром повинні бути внески в бюджет із фонду оплати праці?

2. Вироблялось 150 одиниць продукції за ціною 25 грн за одиницю. При зниженні ціни до 20 грн виробник зможе збільшити обсяги продажу продукції до 200 одиниць. Постійні витрати становлять 1000 грн, а змінні – 15 грн за одиницю продукції.

Як зміняться підприємницький дохід і прибуток при переході виробництва від 150 до 200 одиниць продукції?

3. Акціонерне товариство «KLS» на початку року випустило 15600 акцій по 100 грн кожна. За рік корпорація отримала 896200 грн виручки від своєї діяльності, при цьому витратила 740200 грн. Скільки дивідендів отримає власник однієї акції, якщо збори акціонерів постановили спрямувати весь прибуток на виплату дивідендів?

Література:

Основна: П-1, стор. 252-264; 266-276; П-3, стор. 309-331; П-5, стор. 181-199; П-6, стор. 251-286; 518-523; П-11, стор. 132-139; П-12, стор. 267-288; 290-315; П-14, стор. 185-215.

Допоміжна: П-1, стор. 93-123; П-5, стор. 46-53.

Методичні рекомендації.

Розкриваючи перше питання, необхідно звернути увагу на те, що в умовах ринкової економіки будь-яка економічна діяльність в кінцевому рахунку направлена на отримання максимального прибутку. Водночас висока прибутковість є результатом певної активної діяльності суб'єктів ринку. Така діяльність отримала назву підприємництва. При відповіді рекомендовано визначити поняття та проаналізувати основні риси філософії

підприємництва, розглянути умови, що сприяють його розвитку в суспільстві. Слід проаналізувати основні види та форми організації підприємництва та дати їм характеристику. Проаналізувати переваги та недоліки кожного різновиду підприємницької діяльності.

При відповіді на друге питання, слід дати визначення поняття «підприємство», проаналізувати його види залежно від форм власності (індивідуальне, сімейне, приватне, колективне, державне, муніципальне, спільне, орендне); залежно від розміру (малі, середні, великі); за сферою господарської діяльності (виробничі, фінансові, посередницькі, страхові); залежно від способу утворення (унітарне, корпоративне). При розгляді даного питання доцільно розглянути поняття «капітал», проаналізувати стадії його кругообігу; пояснити чим відрізняється основний та оборотний капітал, навести приклади.

Готуючись до відповіді на третє питання, потрібно пояснити сутність поняття «витрати підприємства» та охарактеризувати основні види витрат: зовнішні, внутрішні, постійні та змінні. Слід проаналізувати структуру вартості товару, пояснити, з чого складається собівартість. Звернути увагу на те, що одним з важливих показників, який характеризує кінцеві результати діяльності підприємства, є прибуток; проаналізувати поняття, види та особливості розподілу прибутку. Показати, як розраховується рентабельність продукції та рентабельність підприємства.